

قواعد عمومی اعلال

سکون

- ۱- حرکت حرف عله، به ماقبل داده می شود، اگر:
  - ۱- واو و یاء متحرک باشد.
  - ۲- عین الفعل باشد.
  - ۳- ماقبل، صحیح و ساکن باشد.

یَقُولُ : يَقُولُ
يَبِيعُ : يَبِيعُ
- ۲- پس از سلب حرکت ماقبل، حرکت حرف عله به ماقبل داده می شود، اگر:
  - ۱- واو و یاء، مضموم یا مکسور باشند.
  - ۲- در اثناء کلمه واقع شوند.
  - ۳- عین الفعل یا لام الفعل باشند.
  - ۴- ماقبل، مضموم یا مکسور باشد.

قَوْلٌ : قَوْلٌ (قَبِيلٌ)
بَيْعٌ : بَيْعٌ

قلب

قواعد قلبی، مقدم بر سکونی است.

- ۱- واو ماقبل مضموم
  - ۱- واو ماقبل مضموم
  - ۲- یاء مضموم ماقبل مکسور
  - ۳- یاء مکسور ماقبل مکسور

يَدْعُوُ : يَدْعُوُ
يُرْمِي : يُرْمِي
ثَانِي : ثَانِي
- ۲- حرکت حرف عله می افتد، اگر در آخر کلمه باشد و یکی از موارد مقابل باشد:
  - ۱- واو ماقبل مضموم
  - ۲- یاء مضموم ماقبل مکسور
  - ۳- یاء مکسور ماقبل مکسور
- ۳- قلب به یاء می شود.
  - ۴- واو ساکن ماقبل مکسور
  - ۵- واو لام الفعل، ماقبل مکسور
  - ۶- واو لام الفعل، ماقبل مفتوح، حرف چهارم به بعد
  - ۷- یاء ساکن، فاءالفعل، ماقبل مضموم
  - ۸- واو و یاء متحرک (غیر عارضی)، ماقبل مفتوح، غیر فاءالفعل

قَوْلٌ : قَبِيلٌ
رَضِيَ : رَضِيَ
يُدْعُونَ : يُدْعَوْنَ
يُسِيرُ : يُوسِرُ
قَوْلٌ : قَالٌ
بَيْعٌ : بَاعٌ
- ۹- الف
  - ماقبل مضموم
  - ماقبل مکسور

قَابِلٌ : قَابِلٌ (قَابِلٌ) : قَوْلٌ
مُصْبِحٌ : مُصْبِحٌ (مُصْبِحٌ) : مُصْبِحٌ

(هر یک از واو و یاء، اگر در کلمه ای، به خاطر اجرای قواعد اعلال سکونی در این کلمه، ساکن شده باشد، مشمول قاعده هشتم است.)
مانند: (يَخُوفُ) : يَخُوفُ (يَخُوفُ) : يَخُوفُ

حذف

- حرف عله ساکن در التقاء با حرف صحیح و ساکن پس از خود، اگر هر دو در یک کلمه باشند، حذف می شود.
- قَوْلٌ : قَوْلٌ
بَيْعٌ : بَيْعٌ

(مگر اینکه ساکن اول، حرف مدّ زاید یا لین زاید و ساکن دوم، مُدغم باشد.) مانند: ضَالِنٌ

* حرکت عارضی:

- ۱- حرکتی که به منظور دفع التقای ساکنین، به حرفی داده شود. **وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ**
- ۲- حرکتی که در سه مورد زیر، به حرفی به خاطر حرف پس از آن داده شود: ۱) فتحه قبل از الف.(ان، ین) ۲) فتحه قبل از علامت تثنیه اسم. ۳) کسره قبل از یاء نسبت. **عَزَّوَا**

مواردی که حرف عله اعلال نمی شود:

- ۱- عین الفعل، لفیف مقرون **قَوَى**
- ۲- عین الفعل، کلمه ای که به معنای عیب ظاهر، یا رنگ، یا جلیه (حالت، خلقت، شکل) باشد. **عَوَرَ**
- ۳- قاعده های ۲ و ۸ اعلال، در عین الفعل کلماتی که بعد از عین الفعل، حرف مد است، جاری نمی شوند. **جَبَّوْش**
- ۴- حرف عله غیر آخر در کلمه ملحق. **جَدُول**
- ۵- حرف عله مشدد **صَبَّرَ**
- ۶- سماعاً در برخی کلمات. **اِسْتَحْوَدَ**